

بیمارستان والفجر تفرش

عنوان روش اجرایی: مدیریت خطاهای دارویی

تاریخ تدوین: 1396/7/1

تاریخ ابلاغ: 1396/7/7

تاریخ آخرین بازنگری: 1397/7/1

دامنه روش اجرایی مدون: داروخانه

کد روش اجرایی مدون: PRO-PM-9

صفحه: 1 از 2

تعاریف:

خطاها، به صورت غیر عمد حین انجام فعالیت های بالینی رخ می دهند. زمانی که این نوع از خطاها اتفاق می افتد، خود را در ارتباط میان بیمار و ارائه کننده مراقبت نشان می دهد. خطاهای اجرایی ممکن است به علت (lapse) یا (slip) رخ می دهد.

Slip: این خطا وقتی رخ می دهد که در طی انجام روتین وظیفه و قه ای ایجاد می شود. مثلاً وقتی هنگام آماده کردن دارو برای تزریق، به علت وقفه و یا حواس پرتی، دوز اشتباه در سرنگ کشیده شود.

Lapse: وقتی اتفاق می افتد که از یک گلید لاین پیروی نمی شود. به طور مثال وقتی یک فرد مراقب سلامت با یک وضعیت پیچیده بالینی مواجه شده و از گلید لاین به علت آن که برای مشکل پیش رو به راحتی قابل استفاده نیست، پیروی نمی کند. در نتیجه خطا از نوع Lapses اتفاق می افتد. Slip و Lapse روزانه رخ می دهند و معمولاً مشکلات زیادی را باعث نمی شوند. خطاهای نوع Slip مسئول 90% خطاهایی است که در حوزه مراقبت های سلامت رخ می دهد و علت آن شرایط و موقعیتی است که ارائه کننده خدمات درمانی در آن قرار دارد. این نوع خطاها (Slip و lapse) در حوزه مراقبت های سلامت می توانند نتایج مهم یا بی اهمیتی برای بیماران بنیال داشته باشند.

برای مثال قرار دادن نقطه اعشار در جای نامناسب ممکن است باعث ده برابر شدن دوز دارو شود. یا کشیدن یک ملع در سرنگ که برای استفاده خوراکی آماده شده است ممکن است به صورت وریدی مصرف شود.

خطاهای اجرایی در نتیجه عوامل متعددی رخ می دهند از جمله: حواس پرتی، وقفه در عملکردهای روتین، قطع ارتباط استرس و فراموشی. این عوامل نیز دلایلی دارند مانند:

- عدم حمایت کافی قوانین، سیاست ها و رویه ها برای کاهش خطاهای پزشکی، برای مثال عدم وجود خط مشی برای چک کردن مجدد محاسبه دوز داروهای پرخطر. داروهای پرخطر مانند دیگوکسین، آمپول کلسیم، ویل کلرور پتاسیم و کلرور سدیم و ...
- کمبود دانش و آگاهی درباره جوانب خاصی از مراقبت های پزشکی ناشی از وضعیت یا موقعیتی ناآشنا و نامتوس که ارائه کنندگان خدمات سلامت با آن روبرو می شوند. کمبود اطلاعات سبب رخداد خطا در حوزه مراقبت سلامت می شود. برای مثال زمانی که پرستاری مشغول به فعالیت در واحدی جدید با فعالیت های غیر تکراری و نا آشنا که آموزش کافی برای آن ندیده است، می شود، متعاقب آن با مشکلات متعددی مواجه می شود. این دلیل از جمله دلایلی است که سبب بالا بردن احتمال رخداد خطا حین ارائه خدمت می شود. علاوه بر آن، نداشتن دانش و آگاهی پرسنل در ارتباط با چگونگی کاربرد تجهیزات و ابزارهای درمانی نیز سبب حدوث خطا در بالین بیمار می شود.
- زمانی است که ارائه کننده خدمات سلامت، مهارت مورد نیاز برای اعمال یک مداخله مشخص درمانی را به علت نداشتن تحصیلات و تجربه در آن زمینه خاص، نداشته باشد و نتیجتاً خطایی که رخ می دهد، سبب انجام نادرست عملکرد می شود.
- خطاهای دارویی از عوامل تهدیدکننده امنیت بیماران است که تلاش برای شناسایی و پیشگیری از آن در سال های اخیر مورد توجه زیادی قرار گرفته است. در طی این سال ها، عواملی نظیر روند صعودی تولید داروهای متنوع احتمال بروز خطاهای دارویی را افزایش داده است. از سوی دیگر، بیماران بیش از پیش نسبت به حقوق خود آگاه هستند و دعوی مرتبط با خطاهای دارویی بیش از گذشته در مراجع قانونی مورد رسیدگی قرار می گیرند.
- با توجه به ارتباط شرایط کاری با بروز خطاهای دارویی، به نظر می رسد بررسی و شناخت کامل شرایط کاری پرستاران و تعدیل آن زمینه را برای کاهش خطاهای دارویی فراهم آورد. ایجاد سیستم کارآمد گزارش دهی و ثبت خطا همراه با به حداقل رساندن موانع گزارش دهی ممکن است موجب کاهش خطاهای دارویی گردد.

هدف:

کمک به بیماران در کمترین زمان ممکن
اقدامی با عدم انجام اقدامی که خارج از حیطه یک سیاست یا اقدام انجام می شود و ریسک صدمه، آسیب، خطا یا پیامد ناگوار را افزایش می دهد.

منابع و مراجع: -----

مسئولیت ها و اختیارات: مسئول فنی/مسئول داروخانه

عنوان روش اجرایی: مدیریت خطاهای دارویی		
تاریخ تدوین: 1396/7/1 تاریخ ابلاغ: 1396/7/7 تاریخ آخرین بازنگری: 1397/7/1	دامنه روش اجرایی مدون: داروخانه کد روش اجرایی مدون: PRO-PM-9 صفحه: 2 از 2	
شیوه انجام کار: (چه فعالیتی، چه زمانی، در چه محلی و توسط چه کسی انجام میشود) 1- پرسنل بخش های بستری دارویی که به اشتباه تجویز شده باشد سریعاً به داروخانه عودت خواهند داد. 2- مسئول داروخانه داروهایی که شرکت اشتباه تحویل داده است سریعاً به شرکت عودت خواهند داد و بادروی صحیح تعویض می گردد. 3- تکنسین دارویی بلافاصله و در اسرع وقت با پزشک داروساز مشاوره خواهد کرد. 4- پزشک داروساز بلافاصله و در اسرع وقت آنتی دوت آن دارو را تجویز خواهد کرد. 5- تکنسین دارویی از طریق تماس تلفنی در اسرع وقت با مسئول بخش مربوطه اطلاع می دهد.		
مستندات مرتبط:		
تهیه کنندگان: تایید کننده: تصویب کننده: دکتر کوروش دالوندی - ریاست بیمارستان	علی سلگی - مدیریت بیمارستان	دکتر بیتا نایب ولی - داروساز دکتر درسا قاسمی - داروساز